VENDIM
Nr. 25, datë 3.5.2017

PËR DISA NDRYSHIME
NË RREGULLOREN
"MBI TRANSPARENCËN PËR PRODUKTET DHE SHËRBIMET BANKARE E FINANCIARE"

Në bazë dhe për zbatim të nenit 12, shkronja "a" dhe nenit 43, shkronja "c" të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997 "Për Bankën e Shqipërisë" dhe të nenit 53 pika 4, të shkronjës "e", të pikës 1, të nenit 55, të nenit 56 pika 2, neneve 69, 124 dhe 125 të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006 "Për bankat në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë, me propozimin e Departamentit të Mbikëqyrjes,

VENDOSI:

1. Në rregulloren "Mbi transparencën për produktet dhe shërbimet bankare e financiare", miratuar me vendimin nr. 59, datë 29.08.2008 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, e ndryshuar, të bëhen ndryshimet e mëposhtme:

a) Përmbajtja e nenit 4 ndryshon si më poshtë vijon:

i) në pikën 1, pas togfjalëshit "të ligjit "Për bankat"", shtohet togfjalëshi "dhe në rregulloren "Për kredinë konsumatore dhe kredinë hipotekare"";

b) Në nenin 5 bëhen ndryshimet e mëposhtme:

i) përpara pikës 1, shtohet pika 1/1 me përmbajtjen e mëposhtme:

"1/1. Bankat, në rregulloret dhe procedurat e brendshme të veprimtarisë, përfshijnë ndër të tjera edhe rregullat për transparencën ndaj klientit."

ii) në pikën 3, togfjalëshi "komisionet dhe gjobat (penalitetet)", ndryshon në "komisionet dhe penalitetet";

iii) pika 4 ndryshon me përmbajtjen e mëposhtme:

"4. Bankat, në rastet kur ndryshojnë kushtet e ofrimit të produkteve dhe shërbimeve bankare apo financiare, njoftojnë:

a) në mënyrë individuale, secilin klient që është subjekt i këtyre ndryshimeve, sipas afatit dhe formës së përcaktuar në kontratën ndërmjet palëve (me shkrim, nëpërmjet mjeteve të qëndrueshme të komunikimit ose mesazheve telefonike) dhe të dokumentuar nga banka; si dhe

b) nëpërmjet afishimit të njoftimeve ose broshurave në ambientet e bankës, në faqen zyrtare të internetit ose me mjetet e komunikimit masiv.

Ky njoftim kryhet të paktën 15 ditë përpara se ndryshimet të bëhen të aplikueshme. Njoftimi duhet të përmbajë informacion të saktë, të plotë dhe të shprehur në një gjuhë të kuptueshme për klientin. Në çdo rast, kushtet e kontratës nuk mund të ndryshohen pa u dhënë pëlqimi i klientit sipas përcaktimeve të kontratës."

iv) pika 5 shfuqizohet;

c) Përmbajtja e nenit 6 ndryshon si më poshtë vijon:

i) në pikën 3, togfjalëshi "Shpenzimet e mbajtjes së një llogarie", ndryshon në "Shpenzimet e hapjes dhe mirëmbajtjes së një llogarie" dhe togfjalëshi "nëse janë paraqitur qartë dhe në mënyrë të veçantë në marrëveshjen e kredisë ose në ndonjë marrëveshje tjetër, të përfunduar me klientin", zëvendësohet me "nëse hapja dhe mirëmbajtja e llogarisë janë të detyrueshme për të përfituar kredinë ose për ta përfituar atë sipas kushteve të rëna dakord";

ii) në pikën 5, togfjalëshi "në lidhje me nivelin fillestar dhe do të mbeten të aplikueshme deri në fund të marrëveshjes së kredisë", zëvendësohet me "në lidhje me nivelin e përcaktuar në datën e nënshkrimit të

marrëveshjes së kredisë";

d) Përmbajtja e nenit 7 ndryshon si më poshtë vijon:

i) në pikën 1, shkronja "c", pas togfjalëshit "vlerën periodike të shlyerjes së kredisë (kësti)", shtohet togfjalëshi ", metodën e llogaritjes së këstit të kredisë";

ii) në pikën 2, togfjalëshi "banka i ofron kredimarrësit", zëvendësohet me "banka i vë në dispozicion kredimarrësit dhe përfshin në dosjen e kredisë, një kopje të firmosur të këtij informacioni";

iii) në pikën 2, shkronja c, fjala "mënyrës", zëvendësohet me "metodës".

e) Përmbajtja e nenit 8 ndryshon si më poshtë vijon:

i) pika 1, paragrafi i parë ndryshon me përmbajtjen e mëposhtme:

"1. Banka, në rast të aplikimit të një norme të ndryshueshme interesi, i siguron kredimarrësit, sipas formës së përcaktuar në kontratën ndërmjet palëve (me shkrim, nëpërmjet mjeteve të qëndrueshme të komunikimit ose mesazheve telefonike), të paktën një herë në 12 muaj, informacionin e mëposhtëm:";

ii) në pikën 3 shkronja "d", togfjalëshi "ose metodën e llogaritjes së saj", ndryshon në "si dhe metodën e llogaritjes së saj";

iii) në pikën 3 shkronja "f", pas togfjalëshit "kur dhe pas", shtohet togfjalëshi "së cilës";

iv) në pikën 3 shkronja "g", fjala "gjobat", zëvendësohet me "penalitetet";

v) në pikën 4, togfjalëshi "përveç informacionit sipas shkronjave "a" dhe "c" të paragrafit 3 të këtij neni", zëvendësohet me "përveç informacionit sipas shkronjave "a", "b" dhe "c" të pikës 3 të këtij neni";

vi) në pikën 4, shkronja "a" shfuqizohet;

vii) në pikën 4, shkronja "c", nënpika "iii", pas togfjalëshit "e cila nuk është paguar në kohën e duhur", shtohet togfjalëshi "dhe metoda e llogaritjes së shumës që detyrohet të paguajë klienti".

f) Përmbajtja e nenit 9 ndryshon si më poshtë vijon:

i) në pikën 2, përmbajtja e shkronjës "a", "norma e interesit dhe mënyra e llogaritjes së saj", ndryshon në "norma e interesit";

ii) në pikën 2, përmbajtja e shkronjës "b", "frekuenca e pagesave të interesit", ndryshon në "metoda e llogaritjes dhe frekuenca e pagesave të interesit";

iii) në pikën 2, shkronja "e", fjala "gjoba", zëvendësohet me "penalitete";

iv) në pikën 2, pas shkronjës "e" shtohet shkronja "f" me përmbajtjen e mëposhtme:

"f. kriteret/kushtet për klasifikimin e llogarive në statusin "jo aktive" dhe kostot financiare të rikthimit të tyre në statusin "aktive"";

v) në pikën 3, përmbajtja e shkronjës "c", "shumat e interesit dhe frekuenca e pagesës së tyre", ndryshon në "shuma e interesit, metoda e llogaritjes dhe frekuenca e pagesës së saj";

vi) në pikën 3, përmbajtja e shkronjës "g", "kushtet e anulimit (prishjes) të kontratës; dhe", ndryshon në "kushtet e zgjidhjes para afatit të përfundimit të kontratës; dhe";

vii) në pikën 3, përmbajtja e shkronjës "h", "penalitetet e aplikueshme në rastin e anulimit (prishjes) para kohe të kontratës.", ndryshon në "penalitetet e aplikueshme në rastin e zgjidhjes para afatit të përfundimit të kontratës.";

viii) përmbajtja e pikës 4, ndryshon si më poshtë vijon:

"4. Banka duhet të parashikojë në kontratën e llogarisë rrjedhëse dhe të kursimit, mënyrën e njoftimit të klientit për ndryshimin e kushteve të kontratës së nënshkruar, para se të aplikojë ndryshimin.";

ix) pika 5 shfuqizohet.

g) Në nenin 11 bëhet ndryshimi i mëposhtëm:

i) në pikën 2, fjala "paragrafit", zëvendësohet me "pikës".

h) Përmbajtja e nenit 12 ndryshon si më poshtë vijon:

"1. Banka harton procedura dhe rregulla të brendshme për trajtimin e ankesave të klientëve, duke përcaktuar edhe strukturat përgjegjëse për ndjekjen e tyre.

2. Banka i siguron klientit informacionin e nevojshëm mbi procedurat për trajtimin e ankesave në

mënyrë të shpejtë dhe të plotë.

3. Në rastin e një ankese me shkrim nga klienti, banka duhet t'i japë përgjigje me shkrim klientit mbi ankesën, brenda afatit kohor të përcaktuar në aktet e brendshme rregullative të bankës ose në kontratën përkatëse ndërmjet klientit dhe bankës.

4. Banka evidenton në një regjistër të veçantë, të dhëna për çdo ankesë të klientëve që ka lidhje me zbatimin e kërkesave të kësaj rregulloreje, informacion mbi zgjidhjen e këtyre ankesave, si dhe të dhëna të tjera plotësuese të nevojshme.

5. Struktura përgjegjëse për trajtimin e ankesave të klientëve përgatit në baza periodike një raport përmbledhës për organet drejtuese të bankës, mbi numrin, tipologjinë dhe zgjidhjet e ankesave të paraqitura nga klientët e bankës.".

i) Emërtimi dhe përmbajtja e nenit 13 ndryshon si më poshtë vijon:

"Masat mbikëqyrëse dhe ndëshkimore

Banka e Shqipërisë, në rast mosplotësimi të detyrimeve të kësaj rregulloreje, zbaton masat mbikëqyrëse dhe ndëshkimore të parashikuara në ligjin "Për Bankat" dhe në aktet e tjera nënligjore, në zbatim të tij.".

j) Në Aneksin 1, përmbajtja e seksionit "Metoda e llogaritjes së normës efektive të interesit për kredinë", ndryshon si më poshtë vijon, si dhe shtohet seksioni "Disa supozime shtesë mbi llogaritjen e NEI-t", sipas përmbajtjes së aneksit bashkëlidhur këtij vendimi.

2. Ngarkohet Departamenti i Mbikëqyrjes së Bankës së Shqipërisë për ndjekjen e zbatimit të këtij vendimi.

3. Ngarkohet Kabineti i Guvernatorit dhe Departamenti i Kërkimeve me publikimin e këtij vendimi, përkatësisht në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë dhe në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi 15 (pesëmbëdhjetë) ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI
Gent Sejko

ANEKS NR.1

METODA E LLOGARITJES SË NORMËS EFEKTIVE TË INTERESIT PËR KREDINË

Ekuacioni bazë, për llogaritjen e normës efektive të interesit (NEI), barazon, mbi një bazë vjetore, nga njëra anë vlerën totale aktuale të kredisë (total present value of drawdowns), duke zbritur çdo shpenzim të mbajtur (për shembull, shpenzimet administrative etj.), të vënë në dispozicion të klientit, sipas marrëveshjes së kredisë dhe në anën tjetër, vlerën totale aktuale të shlyerjeve dhe/ose pagesave të shpenzimeve (total present value of repayments and payments of charges):

$$\sum_{k=1}^{m} Kk\,(1+i)^{-tk} = \sum_{l=1}^{m'} Rl\,(1+i)^{-tl}$$

Kuptimi i shkronjave dhe simboleve:

i (NEI) – është norma efektive e interesit, e cila mund të llogaritet (nga algjebra ose nga një program kompjuteri) kur termat e tjerë në ekuacion janë të njohur nga kontrata ose ndryshe.

m - është numri total i kësteve të lëvrimit të kredisë, nëse lëvrimi i kredisë bëhet me këste (drawdowns), të paguar nga kredidhënësi.

k - është kësti i k-të i kredisë i lëvruar nga kredidhënësi (nëse lëvrimi i kredisë bëhet me këste), kështu që $1 \leq k \leq m$.

Kk - është vlera e kështit të kredisë (drawdown) të vënë në dispozicion të klientit (të lëvruar) në periudhën

k.

tk - është intervali, i shprehur në vite dhe fraksione të një viti, ndërmjet datës së lëvrimit të kështit të parë të kredisë (first drawdown) të vënë në dispozicion të klientit (nëse lëvrimi i kredisë bëhet me këste) dhe datës së çdo kësti pasues të kredisë të vënë në dispozicion të klientit, domethënë t1 = 0.

m' - është numri total i kësteve të paguara nga klienti për shlyerjen e kredisë dhe/ose pagesave të shpenzimeve.

l - është pagesa e l-të e kryer nga klienti për shlyerjen e kredisë ose pagesën e shpenzimeve.

Rl - është vlera e kështit të shlyerjes ose pagesës së shpenzimeve nga klienti në periudhën l.

tl - intervali, i shprehur në vite dhe fraksione të një viti, ndërmjet datës së lëvrimit të kështit të parë të kredisë të vënë në dispozicion të klientit (nëse lëvrimi i kredisë bëhet me këste) ose datës së lëvrimit të kredisë (në rast se lëvrimi i kredisë bëhet i plotë) dhe datës së çdo kësti për shlyerje dhe/ose pagimi shpenzimesh vijuese që paguan klienti.

Shënime:

a) Shumat e paguara nga të dyja palët në kohë të ndryshme nuk është e nevojshme të jenë të barabarta dhe të paguhen në intervale të barabarta.

b) Data e fillimit duhet të jetë ajo e lëvrimit të kështit të parë të kredisë nga banka, nëse lëvrimi i kredisë bëhet me këste ose e datës së lëvrimit të kredisë, në rast të lëvrimit të plotë të kredisë.

c) Intervalet midis datave të përdorura në llogaritje duhet të shprehen në vite ose fraksione të vitit. Një vit presupozohet të ketë 365 ditë ose 366 ditë për vitet e brishtë, 52 javë ose 12 muaj. Një muaj presupozohet të ketë 30,41666 ditë (365/12), pavarësisht nëse është ose jo vit i brishtë.

Nëse intervalet midis datave të përdorura në llogaritje, nuk mund të shprehen si një numër i plotë javësh, muajsh ose vitesh, intervalet duhen të shprehen si një numër i plotë i këtyre periudhave i kombinuar edhe me një numër ditësh.

Kur përdoren ditët:

i) çdo ditë përfshihet në llogaritje, përfshirë edhe ditët e fundjavës apo të pushimit;

ii) periudhat e barabarta dhe më tej, ditët duhet të llogariten në rend zbritës deri në datën e lëvrimit të parë;

iii) kohëzgjatja e periudhës duhet të llogaritet duke përjashtuar ditën e parë dhe duke përfshirë ditën e fundit dhe do të shprehet në vite, duke e pjesëtuar këtë periudhë me numrin e ditëve (365 ose 366 ditë) të një viti të plotë, të llogaritura në rend zbritës nga dita e fundit, deri në të njëjtën ditë të vitit të mëparshëm.

d) Rezultatet e llogaritjes duhet të shprehen me një saktësi, të paktën një shifër pas presjes dhjetore.

e) Ekuacioni mund të rishkruhet duke përdorur një shumë të vetme në rast të lëvrimit të plotë të kredisë nga banka:

$$S = \sum_{l=1}^{m'} Rl\,(1+i)^{-tl}$$

S - është vlera totale aktuale e kredisë (total present value of drawdowns), duke zbritur çdo shpenzim të mbajtur (për shembull, shpenzimet administrative etj).

Bankat duhet të sigurojnë që metodat e zgjidhjes së aplikueshme të japin një rezultat të barabartë me atë të shembujve të paraqitur në këtë aneks (shih më poshtë).

Disa supozime shtesë mbi llogaritjen e NEI-t

1. Nëse një kontratë kredie i jep të drejtën klientit për të tërhequr fondet në çdo kohë, do të supozohet që vlera e kredisë tërhiqet menjëherë dhe në total.

2. Nëse një kontratë kredie parashikon mënyra të ndryshme tërheqjeje nëpërmjet aplikimit të komisioneve dhe normave të ndryshme të interesit, do të supozohet që vlera totale e kredisë tërhiqet me komisionin më të madh dhe me normën më të lartë të interesit të zbatueshme për formën më të zakonshme të tërheqjes të këtij lloji kontrate kredie.

3. Nëse një kontratë kredie i jep klientit të drejtën e tërheqjes në përgjithësi të fondeve, por vendos, midis mënyrave të ndryshme të tërheqjes, një kufizim për shumën dhe periudhën kohore, do të supozohet që shuma e kredisë tërhiqet në datën më të hershme të parashikuar në marrëveshje dhe në përputhje me kufirin e tërheqjeve.

4. Nëse në kontratë parashikohen komisione dhe norma të ndryshme interesi për një shumë ose periudhë të caktuar, si normë interesi dhe komision për të gjithë kohëzgjatjen e marrëveshjes së kredisë, do të konsiderohet norma dhe komisioni më i lartë i parashikuar.

5. Në kontratat e kredisë për të cilat është vendosur një normë fikse interesi në lidhje me periudhën fillestare, në fund të së cilës është vendosur një normë e re huamarrjeje dhe që më pas ndryshohet periodikisht sipas një indeksi orientues të rënë dakord, llogaritja e NEI-t do të bazohet në supozimin që, në fund të periudhës me normë fikse interesi, norma e interesit do të jetë e njëjtë si në momentin e llogaritjes së NEI-t, bazuar në vlerat e indekseve orientuese të rëna dakord në atë moment, por nuk mund të jetë më e ulët se norma fikse e interesit.

6. Nëse në një kontratë kredie (për kredinë kufi ose kartat e kreditit) nuk është përcaktuar kufiri i saj, do të supozohet që ky kufi është 200,000 lekë ose kundërvlefta në monedhë të huaj.

7. Në rastin e kontratës për kredi kufi (overdraft), do të supozohet që kredia është tërhequr në total dhe për të gjithë kohëzgjatjen e kontratës së kredisë. Nëse nuk dihet kohëzgjatja e kontratës së kredisë kufi, NEI do të llogaritet duke supozuar që kohëzgjatja e kredisë është tre muaj.

8. Nëse nuk ka një plan fiks pagesash, do të supozohet që:

a) kredia jepet për një periudhë njëvjeçare; dhe/ose

b) kredia do të paguhet me 12 këste të barabarta mujore.

9. Nëse ka një plan fiks pagesash për shlyerjet, por shuma e pagesave është e ndryshueshme, do të supozohet që shuma e secilës pagesë është më e vogla nga vlerat që parashikon kontrata.

10. Me përjashtim të rasteve në të cilat është përcaktuar ndryshe, kur kontrata e kredisë parashikon më shumë se një datë shlyerjeje, do të supozohet që kredia bëhet e disponueshme dhe pagesat kryhen në datën më të hershme të parashikuar në kontratë."